

הצביע בעד בן-עמי בתנאי שיקבלו את תפקידו של שקד, תפקיד הסגן הראשון ממלא-המקום.

בן-עמי לא הסכים להפקיד את שקד. אך בעוד הוא המשיך במשאומתן חלה התפתחות מפתיעה: דוד דהרי, צעיר נתנתי בן 28, ממפקדי האצ"ל לשעבר ופועל יהלומים כיום, ביקר בחשאי את בן-עמי בביתו, הסכים לפרוש מחירות ותמך בהחלטת עירייה. בתנאי שיקבל בתמורה את תפקיד סגן ראש העיר, בו החזיק קודם לכן דוד גסן ממפא"י.

חירות נדהמה. לחץ אריר הופעל על דהרי לבטל את הסכמתו עם בן-עמי. איש ממנהיגי המפלגה לא תיאר לעצמו שכעבור ימים אחדים יחתום נאמנם דהרי על הסכם אחר, חמור מזה שחתם עם עובד בן-עמי.

★ ★ ★

דהרי דוהר למפא"י

במציאות של נתניה היה הקול הרימאזנים של העיר כולה. כי 15 חברי ה"מועצה המקומית התחלקו אחרי הבחירות האחרונות לפי מפלגותיהם: שלושה ממפא"י, שניים דתיים, אחד ממפ"ם, אחד מאחדות העבודה, אחד מרשימת השכונות (דהרי), שלושה מהציונים הכלליים ושניים מחירות. אלו היה דהרי מצטרף לשלושת הציונים הכלליים, שני הדתיים ושני הפרוגרסיבים היה מבטיח רוב בהנהלת העיריה בלי מפא"י. אולם גם מרחיקי-הראות בעיר לא תארו לעצמם שהקואליציה העירונית שתורכב מקק שלוש חודשי המשבר תהיה מורכבת מחמשת חברי סיעות הנוצרים, שני פרוגרסיבים ודוד דהרי, שיפרוש מתנועת החירות, בה היה חבר פעיל ומסור.

נתניה הוכיחה כי גם הבלתי אפשרי, אפי שרי הוא. לפני שלושה שבועות התבשרה העיר כי דוד דהרי עזב את חירות וחתם על הסכם עם אנשי ההסתדרות לתמוך בהם במועצת העיריה. עם דהרי בכף ידם באו אנשי מפא"י לשקד: "דהרי שלנו אתה מסכימ?"

שקד הסכים מיד. ודאי שהסכמתם הם נתנו לי את כל התנאים שדרשתי. בתנאים שלי אני מוכן להסכים, אמרתי להם, סיפר השבוע שקד לכתב העולם הזה שביקר ב"ביתו, יש לי עכשיו למעשה יותר סמיכויות מאשר היו לבן-עמי."

נציגי אחדות-העבודה ומפ"ם, שניהם אי-שעבודיה מסורים וישרים, שמחו מאד לישינוי שחל בעמדת מפא"י. בזמן שמפא"י ישבה בהנהלה עם בן-עמי היו סיעות ה"שמאל באופוזיציה. בתקופת שלטונו של שקד יקבלו שניהם את משרות סגני העיר השלישי והרביעי, יזכו במשכורת קטנה, זה היה המצב ביום בו הודיע שקד על כינוס מועצת עיריית נתניה, לאישור מגוון כראש העיר ולהדחת עובד בן-עמי מתפקידו.

האופוזיציה, חירות, הציונים הכלליים והדתיים, לא הופיעה לישיבה, בשבע דקות, תחת מטר רעמי מחיאות-כפיים וקריאות

שמחה של מזכירי מפלגות הפועלים ואוהדיהם, נבחרו בזה אחר זה ראש העיר וארבעת מגויי.

★ ★ ★

נתן או לקח?

בדעמי מיהר ליועציו המשפטיים. ב"תיקה של עיריית נתניה חיפשו ומצאו פרשה שתומה, שלא נתבררה עד היום: התפטרות ח"כ חירות חיים מגורייכהן.

מגורייכהן היה הראשון ברשימת השכר נות, רשימה מוסתה של חירות לבחירות בנתניה. אולם כמנהג המפלגות, היתה התפטרותו של מגורייכהן שמורה בידי ראשי הרשימה עוד לפני שנבחר. אחרי הבחירות נכנס מגורייכהן לכנסת, פינה את מקומו לדוד דהרי, הבא אחריו ברשימה.

חירות והציונים הכלליים עטו על ה"מציאה כמוצאי שלל רב. הם הודיעו כי רבים כי "התפטרותו של מגורייכהן היתה בלתי-חוקית", הומינו את הח"כ ליישבת המועצה שעמדה להדיח את בן-עמי.

"מגוחך", צחק השבוע משה שקד. "מגורי הוא ילד קטן? רק אחרי שנתיים גילה ש"התפטרותו בלתי-חוקית?"

גם להאשמות שהוגשו נגדו לבית-המשפט, באשמת מעילה באימון ושימוש בלתי-חוקי בכספי העיריה, השיב שקד בחיך: "אפילו בן-עמי יודע שזו שוטר. לא לקחתי מה"עיריה, אלא נתתי גמילות-חסד לקופתה, כשהיה צורך לשלם ולא היה בה אפילו פרוטה. התביעה והצו-עליתנאי הם תמרוני השהיה. כולם צוחקים מזה."

מגישי התביעה בעצמם, לא צחקו: "שקד צוחק עכשיו. נראה איך יצחק בבית-המשפט. זוהי תביעה רצינית מאד. מצאנו בתוך כרטיסי העיריה חומראישוב המור ביותר, המעיד על אי-סדרים וניצול קופת העיריה לעסקיו הפרטיים ביותר של משה שקד."

בסוף השבוע, מוקף זרי פרחים ומסורד בעשרות צלצולי טלפון של מכריו שברכוהו לתפקידו החדש, היה שקד אופטימי מאד: "עוד כמה שבועות ואתחיל להשתדל להקים קואליציה מקיר אל קיר. בלי בן-עמי, אני אצליח לעשות זאת."

גם בן-עמי, בארמונו המפואר, לא איבד את עשתונותו: "קיבלתי היום את תוכנית המתאר של אוטודרים כמתנת גחיהנוכה ממתכנני העיר, זו תהיה העיר היפה ביותר במזרח התיכון ובין היפות בעולם. במרכזו יעמוד מקדש השלום לכל הדתות והעמים. "מה שקרה בנתניה, זוהי תוצאה של משטר מפלגתי בעיריה, במקום שישלוט בה משטר עירוני. אני בטוח שבתי-הדירן יגידו את שלהם בענין זה."

אך בנתניה עצמה היו חושבי העיר אופטימיים פחות. התנגבותה לעירם של מכת הכלנתריום והשחיתות הפוליטית, ש"היתה כבר מנת חלקם של תושבי ערים אחרות, לא השאירה בלבם ספק כי הקגנו"ית הפוליטיות שנושלו בעירם לאחרונה לא יקדמו את עניני נתניה, כי אם רק יעכבו את גידולה ופיתוחה.

במדניה

מפלגות

האיש שנערד

בנוף המפלגתי המגוחך, שריצד השבוע לעיניהם של אורחי ישראל כתוצאה מההתי"ר רוצצות הבינמפלגתית שבאה בעקבות ה"משבר בממשלה, הורגש העדרו של גחן חד אחד. העסקנים הדתיים שהופיעו בזירה נראו בה כשחקני-משנה בלבד. כי האיש החזק של החזית הדתית נעדר מן המערכה. מאז נקבו רסיסי הרימון של דואק את גופו החסון של שר הדתות משה שפירא, חסר לדתיים מצביא מרכזי במערכה הפור

המשק

מוכרים בזול

אחת הדרכים הקלות להכניס כסף לאוצר היא הוצאת סדרה חדשה של איגרות-חוב. לאורח ניתן פיתוי מגוחך להשקעת כספו ב"איגרות אלה: ריבית של 6.5%, 25% מה"הכנסת פטורים ממס הכנסה; הצמדת ה"השקעה לדולאר או למדד יוקר המחיה; הגרלת פרסים כספיים גדולים.

לפי עקרון זה הוצאו לשוק איגרות-חוב בשתי של 100 מיליון ל"י. 60-70 מיליון כבר נרכשו. מוסדות כלכליים ומוסדות ח"י



השר שפירא בכנסת * בין שבילי היער העבות

סכון, כגון קופות-תגמולים, בנקים, ועדי עובדים וחברות ביטוח, חוייבו לרכוש כמ"ית של איגרות, לחלקן בין חבריהם. מקב"לי פיצויים אישיים מגרמניה חויבו להשקיע 20% מן הפיצויים באגרות אלה.

אולם מקבלי הפיצויים, אשר צעד זה עורר בהם התמרמרות, לא רחשו אימון ליציבות הרכוש שנקנה מאונס. רבים מהם החלו להפטר מאגרותיהם במחיר נמוך מן המחיר הנקוב. בשבועות האחרונים כאשר נוצר ביקוש דחוף למוזמנים, לסיום חש"בונות סוף השנה, הלכו בדרך זו גם מח"זיקים אחרים של אגרות-חוב.

המחירים החלו יורדים; במקרים מסויימים הגיעה הירידה עד כדי 9 נקודות מתחת לערך הנומינאלי.

הוצאה צורך הכנסה. הממשלה, אשר הוציאה תקציב פיתוח נוסף על סמך ההכנסה המשוערת של 25 מיליון ל"י מ"מלחה השיכון, ראתה פתאום מקור הכנסה זה בסכנה. המוסדות הכספיים דרשו ממנה להפעיל לפני שהירידה תתפתח להתמוטטות. הדרך שנפתחה לפני הממשלה: קניית האיג"רות המוצעות, כדי לייצב את המחירים.

תחבורה

לגלגל אחד באויר

לא כל אדם שיש לו כסף יכול לקנות מכונית פרטית חדשה במדינת ישראל. אם רצונו לייבא את המכונית מחוץ-לארץ, חייב הוא להיות נכה, עולה חדש שיכול להוכיח כי המכונית הייתה שייכת לו עוד בחוץ-לארץ, או מומחה זר.

עד לפני כמה חודשים, יכול היה כל מיבא מכונית למכרה בארץ, שנתיים אחרי שהביאה ארצה. הדבר איפשר מסחר מצומצם אך פורח במכוניות-ייבוא. התקנות ה"חדשות סתמו כמעט פירצה זאת, באסרון מכירת מכונית — גם שנתיים אחרי ייבואה — ללא רשיון מיוחד ממשרד התחבורה. פירצה אחרת — ייבוא מכוניות של עז"לים — נסתמה אף היא. חוקרי המשטרה הכלכלית, בפיחו של הקציין דויד רודי, יצאו לחיך-לארץ, לבדוק שם אם אמנם נכונות הצהרותיהם של העולים החדשים.

לכל הצימצומים וההגבלות היתה הצדקה אחת: יש לתת העדפה למפעל קיזור פריזר. המרכיב מכוניות פרטיות בישראל. הכמות

ליטית. בכל ההתקפות שניתכו בשבועות האחרונים על ציבור זה, היה מורגש כי חומת המגן שלו פרוצה. המנהיג היה מ"רוחק למיטה ומסופל במכאוביו, ואילו ה"ספינה הדתית נאלצה לעשות את דרכה בים הסוער, נהוגה בידי מלחים בלבד.

מספיק רמז בלבד. לו היה שפירא בריא, לא היה קורה מה שקרה בפרדס חנה, אמר לפני שבוע דוד בן-גוריון למ"קורביו, בשעה שאלה טענו נגד האפשרות של הקמת קואליציה עם הדתיים בלבד, והו"כירו את פרשת קבורת הילד בפרדס חנה. בן-גוריון ידע מה שהוא מדבר. שותפות של 25 שנה עם שפירא יצרה בין השניים הבנה עמוקה. הם מבינים זה את זה אפילו ברמז קל. ואילו העדרו של שפירא במשך שבועות מספר מהממשלה הביא לידי כך שביני הזהיר את הדתיים: "אתם מוליכים למשבר קיצוני בשותפות ההיסטורית ש"בינינו לבניכם."

אולם לא ביחסים בינמפלגתיים בלבד גדול כוחו של שר-הדתות במדינת ישראל. גם בקרב הציבור הדתי נחשב שפירא כאיש היודע להחזיק את כל קצות החוטים בידיו.

עשרות פקעות מחכות. עובדה היא

כי למרות שהדתיים מצחים על פי חוקי הדת על שמירת השלום הפנימי ועל דיבוק"חברים, אין כמו ציבור זה מפורד ומפוצל לחלקים ולרסיסים. בארץ פועלות לא פחות מהמש מפלגות דתיות, ואילו כל אחת מהן מפולגת מבפנים לסיעות ולפלגים, שהניגודים ביניהם הם לעתים יותר עמוקים מ"אשר אלה שבין מפלגה אחת לחברתה.

בישראל אין גם סמכות דתית אחידה. מול הרבנות הראשית פועלת מועצת גדולי התורה של אגודת ישראל. גם בתוך שני מוסדות עליונים אלה מתולקות הדעות; הרב ניסים חולק על הרב הרצוג ברכנות הראשית, וראשי הישיבות פועלים נגד ה"אדמו"רים במועצת גדולי התורה.

בתוך יער עבות זה אין כמו משה שפירא הבקי בכל הדרכים והשבילים. הוא יודע להלך ביער הפרא גם באוטל הלילה וגם בימי סערות וגשמים ולהגיע לדרך המלך. השבוע, כאשר עזב משה שפירא את בית-החולים זיו בירושלים, בו עבר לא פחות משמונה ניתוחים קשים להוצאת רס"י סים מכל חלקי גופו, ביקשו בני משפחתו את הרופאים כי יזהירוהו שלא יחזור מוקדם מדי לעבודתו. בקשה זו לא היתה שגרתית. כי עשרות פקעות מסובכות מחכות לידיו המאומנות של השר שיבוא להתירן.



התייסד

ראש עיריית נתניה לשעבר, עובד בן-עמי (שמאל) מטייר את סטחי החולות, עליחס נבנתה לאחר מכן העיר נתניה, בחברת יצחק בן-צבי, נשיא מדינת ישראל, שכיהן אז בתפקיד יושב-ראש הועד הלאומי. גולס חסבו או שסטראוס תסך בכסף רב בנתניה, גילה בן-עמי, רק בחג 25 השנה להקמת העיר טיפרת האמת לבן-צבי."